

Kyrka på teckenspråk

Barbro Lilja Brattgård och Mattias Flatebö

Kyrka på teckenspråk är en serie träffar för döva som prästen Barbro Lilja Brattgård startat i Leksand. De flesta deltagare är elever från Västanviks folkhögskola. Varje träff har ett givet tema.

I FÖRSAMLINGSCHEMETS LOKAL myllrar det av aktivitet. Det doftar pepparkaksdeg och Paul Widd, som är dövblind, får lite hjälp av Raimundes Jankus att forma kakorna. Paul har varit möbeltapetserare och egen företagare, men när synen blev sämre kunde han inte fortsätta. Vid soffan sitter *Yasmin. Jag, som besöker gruppen för andra gången, misstar mig och tror att det är *Sadira.

–Nej Sadira är min lillasyster, säger Yasmin.

–Var är hon nu, undrar jag.

–Hon stannade hemma. hon mår inte så bra.

Jag tänker på systemens berättelse under första träffen, då alla presenterade sig för varandra. Sammanlagt kom arton döva deltagare från nio länder då, och behovet var stort att berätta. Så här löd Sadiras berättelse:

–Jag har sett krig och många döda, Hemma var som ett fångelse... jag kunde inte gå ut, säger hon.

Sadira fick inget jobb på grund av att hon var döv. Hennes mamma vågade inte heller släppa ut henne.

–Det var psykiskt påfrestande, säger hon. Jag var hemma i tolv år och fick inte göra någonting... laga mat, titta på TV.

Sadiras första möte med Sverige var, som för så många, en kulturkrock – klimatet, människor som stirrade och överflödet av varor.

–Jag hade aldrig handlat någonting, aldrig betalat, men tack vare Västanvik har jag lärt mig otroligt mycket.

Jag kan vara självständig och klara mig själv.

DOFTEN AV PEPPARKAKOR gör att jag rycks tillbaka till nuet. Jag passar på att ta bilder, men undviker att fota de deltagare som är asylsökande – det är folkhögskolans policy och måste respekteras, även i församlingshemmet. *Goran är på väg med en plåt till ugnen och ler mot mig igenkännande. Hans berättelse från förra tisdagen var också mycket gripande. Goran är från Kurdistan och flydde till Sverige. Första natten tillbringade han utomhus vid en kiosk i Göteborg. Det är en lång historia om stökiga asylboenden, förvirring och frustration av att inte kunna kommunicera med omvärlden. Idag är det jag som är frustrerad, eftersom jag måste ha tolk.

Fyra kakmått

Mattias Flatebö kommer och bjuder på nybakade pepparkakor. Han vill gärna vara med på bild tillsammans med Barbro. Hon har just tagit ut en plåt nygräddade kakor. Händer, hjärtan, stjärnor och kyrkor. Temat för kvällen är just dessa symboler från fyra pepparkaksmått:

HJÄRTAT: Gud ser med kärlek på världen. Han ser nöd, ensamhet, krig och konflikter. På något sätt måste Gud komma närmare oss människor och tala vårt språk, bli en av oss. Därför föds Jesus och delar våra livsvillkor. Hjärtat

är symbolen för kärleken som ger, utan att kräva en motprestation.

STJÄRNAN: Varje stjärna påminner om den stjärna som vägledde stjärntydarna till Betlehem och Jesusbarnet. Hur kan stjärnan hjälpa mig att hitta Jesus i denna förvirrade värld?

KYRKAN: Vi är kyrkan som vill höra ihop med Jesus. Vår kyrka, själva byggnaden, men framför allt, hela organismen kyrka – vår svenska lutherska kyrka, men även alla andra kyrkor i hela världen.

HANDEN: Alla som har teckenspråk som sitt modersmål vet, in på bara skinnet, hur mycket händerna betyder för all kommunikation. Men för oss alla, oavsett språk, är händerna oerhört viktiga. Med händerna kan vi göra mycket – både bra och dåligt.

VAD HÄNDE MED Jesus händer? Han jobbade som snickare tills han var runt 30 år och började sedan förkunna det goda budskapet – evangeliet. Han välsignade barnen med sina händer, han helade människor med sina händer. Till sist fick han sina händer genomborrade av spik och fastnaglade vid korset. Efter uppståndelsen visar han sina händer med märken efter spikarna för Tomas tvivlaren. I dag är vi Jesus händer här på jorden.

BARBRO LILJA BRATTGÅRD väver in allt detta under kvällens träff, som avslutas med en stämningsfull andakt.

–Vi sprider evangeliet med teckenspråk och ber att Gud ska välsigna våra händer, säger Barbro till gruppen. ■

*Yasmin, Sadira och Goran heter egentligen något annat.

Paul Widd t.v. får hjälp av Raimundes Jankus